

# TOVERI

Lännessuomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntai.

**TOIMITUSKUNTA:**  
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,  
ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA,  
SULO SYVANEN.

## TOVERI

(THE COMRADE)  
The organ of the Finnish workers in the Western states. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmestysmaksu 40c palstatunna. Kuukausilmoitukset \$1.50 kerta ja muistovuosittain \$2.00 kerta. Kilttien, syntymä- ja avioliittoilmoitukset \$1.00 kerta, hautausilmoitukset ja nimenmuuttolmoitukset 50c kerta, naimisilmoitukset \$1.50 kerta, avioliittoilmoitukset \$1.00 kerta. Seisovat ilmoitukset sopimukseen mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahan seurasta mukaan. Englanninkielisiä suomenkielisiä vastoin.

**TILAUSHINNAT**  
Yhdysvalloissa ja Canadassa:  
Yksi vuosikerta... \$4.00 6 kuukautta... \$2.25  
3 kuukautta... \$1.25 1 kuukausi... .50  
Suomessa ja muualla ulkomaille:  
Yksi vuosikerta... \$6.50 6 kuukautta... \$3.50

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for large and continuous advertisements.  
**TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.**

### Vaivahoitoa

Seattlessa on ollut tutkittavana ja tullut tuomitusti muuan King kauntin vaivahoitokomissioneri, joka "hoiteli" kauntin vaivaisavustusta tavalla joka laissa ei ollut säädetty. Miehen nimi on Callaghan ja julisti lautakunta hänet syylliseksi, harkittuaan juttua vähemmän kuin puolen tuntia, kertoo Seattle Union Record.

Callaghan on täysverinen porvarivirkailija, jonka palvelukseen on sillä taholla oltu täysin työttäviä, päättään siitä, että hän on palvelellut niin monissa viroissa. Ennen Seattleen tuloaan vuonna 1892 oli hän jäsen Californian lainlaatikunnassa, palveli sittemmin "virkamiehenä" erikoisista töistä varten" King kauntin kansliassa" vuosina 1903 ja '04, oli neljä vuotta kauntin tilintarkastajan apulaisena ja sitte urakoitsijana ennen vaivahoitokomissioneri tuloaan. Hän oli nimikään Seattleen republikaanisen keskusjärjestön sihteeri sekä edusti King kauntia republikaanipuolueen valtiokomiteassa, ja on aina ahkerasti toiminut republikaanipuolueen eduksi.

Ylläolevan mukaan sopisi meidän sanoa, kuten porvarit tavallisesti tekevät, että seura tekee kaltaiseksi. Sillä tavalla niitä vaivahoidon varoja hoidellaan useimmissa tapauksissa. Avustusta kyllä annetaan, mutta ostoetteet kirjotetaan siten — kuten, tässäkin tapauksessa — että va-

rat tulevat hoitajien omiin tarkoituksiin. Mutta hyväntekeväisyydenhän pitääkin alkaa kotoa, olakseen sellaista kuin sen kuuluu pitävän olla. Niinpä kai Callagherkin ajatteli väärää maksuosotuksia kirjoteltaessaan. Allaoleva, Nebraskan yliopiston johtajan, professori Rossin lausunto nykyaikaisesta rikoksellisesta sopineen tämän yhteydessä julistavaksi aivan yhtä hyvin kuin jonkun muunkin jutun yhteydessä. Se kuuluu:

"Nykyaikainen rikoksellinen pitää puhaita liimavaatteita; käyttää silkeihattua ja kallisarvoisia sikareja; hän tekee syntiä puhtaalla omallatunolla, eläen erillään niistä pabeista joita hän aiheuttaa. Hänen herrasolemoltaan ei näy jälkeäkään niistä kyyneleistä ja siitä verestä, joka vuotaa hänen tähtensä. Vanhojen käsitteiden mukaan ovat lahjoitajat ja varkaat usein hyviä kansalaisia."

Ja omasta puolestamme voimme siihen vielä lisätä, että ne usein ovat hartaita kristittyjä ja seurakunnan vankimpia tukipylväitä. Niiden mielipiteet määräävät poliitikassa ja vaikuttavat siten voimakkaasti koko yhteiskunnalliseen elämään. Vain aniharvoin joutuu joka kiinni siten kuin Callagher, joka hänkin saattaa vielä lopullisessa vetoamisessa voittoa juttunsa ja jää, edelleen kunnianarvoiseksi vaivahoitohallituksen jäseneksi. Ja Seattlen työlaiset äänestävät hänet jälleen virkaan, ehkäpä lainlaatikuntaan, johon hänellä ei suinkaan enää edellytyksiä puuttuisi.

### Verkko repeilee

Californian kapitalistien salajoinen sikalaitis unionisteja vastaan alkavat olla jo paljaana kaikessa rihottavassa alastomuudessaan. Mooneyn juttu monine vaiheineen jatkuu edelleen, mutta kenenkään joka sitä on seurannut perinpohjaisesti, ei suinkaan enää voi olla mitään epäilystä siitä, etteikö Mooney ja samoin toiset syytetyt ole syyttömiä, ja että koko juttu oli San Franciscoon kaupakamarin suunnittelema.

Kuten muistetaan, selitti presidentti Wilsonin erikoisvaliokunta, joka juttua tutki, että Mooney tuomittiin väärin todistusten perusteella. Mutta kaupakamarin edustajat, Fickertistä Rooseveltiin saakka, riensivät selittämään että valiokun-

ta oli puolueellinen; — mikä työperryys, ajatella että puolueellisuudenhän pitääkin alkaa kotoa, olakseen sellaista kuin sen kuuluu pitävän olla. Niinpä kai Callagherkin ajatteli väärää maksuosotuksia kirjoteltaessaan. Allaoleva, Nebraskan yliopiston johtajan, professori Rossin lausunto nykyaikaisesta rikoksellisesta sopineen tämän yhteydessä julistavaksi aivan yhtä hyvin kuin jonkun muunkin jutun yhteydessä. Se kuuluu:

"Nykyaikainen rikoksellinen pitää puhaita liimavaatteita; käyttää silkeihattua ja kallisarvoisia sikareja; hän tekee syntiä puhtaalla omallatunolla, eläen erillään niistä pabeista joita hän aiheuttaa. Hänen herrasolemoltaan ei näy jälkeäkään niistä kyyneleistä ja siitä verestä, joka vuotaa hänen tähtensä. Vanhojen käsitteiden mukaan ovat lahjoitajat ja varkaat usein hyviä kansalaisia."

Valiokunnan erikoisasiames G. S. Arnold on nyt selittänyt, että Fickert valehtelee; Arnold järjesteli kuulustelua San Franciscossa jo pitkät ajat ennen kuin valiokunta tulikaan San Franciscoon. Mutta Fickert ei koskaan päässyt valmiiksi. Hän esiintyi valiokunnan edessä ja silloin hänellä olisi ollut tilaisuus esittää sille asiansa ja puolustaan selittää sen "oikea laita", mutta hän ei käyttänyt tilaisuutta hyväkseen. Hän jätti kertomuksensa esittämisen aina vain toistaiseksi, kunnes valiokunta viimein kyllästyi sitä odottamaan ja julkaisi kertomuksensa.

Ellei tuomari Griffin, lausun Oakland World, nyt myönnä Mooneylle tuota kuulustelua, on meillä syytä ajatella, että kenelläkään ei ole koskaan ollut parempaa mahdollisuutta asettaa oikeuden puolelle, kuin hänellä nyt olisi.

Mooneyn juttu osoittaa, miten häikäilemättä porvarit saavat vehkeillä työläisten hirteen saattamiseksi, joutumatta vähäisimpäänkaan vaaraan. Olisipa joku työläinen osottanut samanlaista "intoa" jonkun kaupakamarin jäsenen syytelyssä, niin kunnianloukkausjuttuilla ei siitä enää selviytyttäisiäkään.

Jos Mooney viimeinkin saa uuden tutkimon ja siitä tulee todellinen puolueeton tutkinto, niin ei ole epäilemistäkään, etteikö häntä vapautettaisi. Ja samalla tavalla kävisi Billingsinikin, joka jo on saanut olla useita kuukausia vankilassa tuomioaan palvelemissa.

Kyllä Californian työväestöllä olisi syytä hieroksella hiukan silmiään, mutta toiveet siitä eivät ole kuinkaan valoisat, kuten äskeinen Fickertin takasinkutusvaali osoitti.

tusosastoon. Lukijat odottavat näkönsä toimitusosastossa etupäässä toimittajien omintakeisia kirjoituksia yleensä kaikista luokkastaistelu koskevista kysymyksistä. Luokkatietoiset lukijat valtavat tarkasti, että nämä kirjoitukset ovat selvän sosialistisen mailmankatosomuksen tulkaisuja ja velvottavat edustajansa vaatimaan lehtivälisen vuosikokouksen, että kirjoitukset ovat niin "teräviä", että ne viiltävät mahdollisimman suuria aukkoja siihen valheiden verhoon, jonka takana kapitalistiloukkoa pitää työväenluokkaa valtaansa alla.

On paljonkin asioita, jotka ovat luonteltaan sellaisia, että toimitusosaston toimittaja voisi niistä kirjoittaa eikä olisi pakotettu abistamaan niistä englanninkielistä käännöstä postivirastolle. Mutta jokaisen lukijan mielenkiinto on tällä hetkellä kohdistettu niiden suurien yhteiskunnallisten muuttusten pyönteisiin, jotka tällä hetkellä järkyttävät maailmaa, joten he luonnollisesti vaativat, että lehdessä toimituskirjoituksissakin käsitellään etupäässä näitä asioita. Tästä seikasta johtuen, että joltavasti toimituskirjoitukset ovat luonteltaan kaikki sensuurilain alaisia. Näinollen on välttämätöntä, että niistä valmistetaan englanninkielinen käännös sen jälkeen kun toimittaja on ensin suurella vaivalla ja huolella saanut ne muokatuksi kokoon suomenkielillä, joten artikkelin kirjoittaminen on todellisuudessa kaksinkertainen työ. Englanninkielisissä puoluelehdissä on kyllä silloin tällöin kirjoituksia, joita suomalaisen puoluelehtien toimittaja voi "kääntää" lehteensä ja sitten saksittaa alkuperäisen kirjoituksen sensuurille, mutta vain harvat englanninkielisten puoluelehtiemme kirjoitukset o-

# MAILMANKATSOMUKSIA

## ALASKAN SILLITUOTANTO.

Itse asiassa ovat kaikki Alaskan vedet aina Dixon salmen läheisyydestä alkaen pohjoiseen Beringin mereen saakka varsin rikkaat sillistä ja ovat aina olleet sitä. Mutta vaikka sillin arvo ihmisen ravintoaineena on yleisesti tunnettu, on tämä liikeala kuitenkin ollut anteeksiantamattomasti laiminlyöty. Mikäli täällä ollekaan sillillä pyydystettiin, pidettiin sillimällä vain kalaöljyn ja keinotekoisen lanotusaineen valmistamista. Näin ollen se ei suuria tuottoja tuottanut eikä kotoisuuksella ollut muuta kuin paikallinen merkitys.

Nykyään on tällä alalla kuitenkin huomattava muutos tapahtumassa. Kun sillin vienti Euroopasta kiellettiin, on huomio entistä enemmän kääntynyt tähän tärkeään kansan ravintoaineeseen. Useita sillin suolauslaitoksia on jo olemassa, joissa silliä pannaan säilöön yhtä huolellisesti kuin lohikain tai muita meren yllimyyksiä. Ensi kertaa koko Alaskan historialla on sillituotanto muodostunut suurliiketoimintaksi ja toivottavasti ei tuo nousu jääne vain väliaikaiseksi ilmiöksi.

Viime vuoden, 1917, pyyntikaudella ryhtyi kolme kannatusliikettä suolaamaan suuressa määrin silliä, lähinnä siitä syystä, että lohenvyynti oli silloin aineella onnistunut odottamatoman huonosti. Sillinsä he saivat kaupaksi erinomaisen hyvin, ja siksi tämä liikeala nyt on niin lauhavasti laajenemassa. Yksi ainoa liike Hallbut Covessa suolasi 6,000 tynnyriä ja kolme ne Seattlesta \$23:sta tynnyriin; liikkeen omat kustannukset olivat nousseet \$6.40:een tynnyrillä.

## YHÄ USIA TODISTUKSIA KAPITALISMIN KANSAINVALISYDESTÄ.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 6, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Koko, Italia on kauhulissaan äskettäin ilmulleesta silkkijutusta: suuret määrät silkkia on lähetetty Italian Saksaan käytettäväksi Zepplinien päällystystä varten. Hämmästyttä herätti komendantti Carlo Ferrerlinin vangitsemisen Milanossa. Häntä pidettiin Italian rikkainpana miehenä, ja arvioidaan hänen omaisuutensa nousevan 40 miljoonaan dollariin. Hän on erään suuren pankin johtaja sekä läheisissä tekemisissä silkkipumpin ja puutavaraiteollisuuden kanssa.

## KUINKA RIKKAAT KIERTAVAT ELINTARVEAIDOKSIA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 7, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Lontoossa on tullut ilmi seuraava ovela keino viranomaisten nenästäväntämisessä. Eräissä kaupassa ostokassilla oleva nainen huomasi toiselle naiselle annettavan hienoksi ja hyväksi tunnetun jaulohajua. Hän pyysi ostakseen samoja jauloja. Mutta kauppias sanoi ei voivansa niitä myydä, sillä se äskelmen nainen oli

## MIESTEN URHEILUA SEKIN.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 7, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

"Leikillä" tehty koltonen on saattona erään sotamiehen sairaalaan Meaden sotilasleirillä, Marylandissa, ja mies luultavasti menettäjä molemmat jalkansa. Hän on nuori liittuvalainen, joka oli yhtynyt Yhdysvaltain armeijaan. Kohta hänen tuutaan leirille toverit huomaavivat hänen osaavan huonosti englanninkielitä ja kovasti pelkäävän, ettei hän millään tavoin rikkoisi leirisaantöjä. Eräänä päivänä he uskottelivat tehelle, että nyt hän on rikkonut yhden hyvin tärkeän säädoksen, jonka takia hän joutuisi sotaoketuksen ja tuomittaisiin ammuttavaksi. Sanovat hyvin hyvyttään ilmoittavansa hänelle tästä onnakkosta, että hän voisi lähteä karkuun. Käsiteltäessä, että toverit häntä vain kiusottelivat, jotka parka tosiaan karkasi leiriltä ja oleskeli joutukilla päivät metsissä. Kun hänet vihdoin löydettiin, oli hän surkeassa tilassa, molemmat jalat paleluneina, niin että niistä tuskin enää jalkoja tulee.

## Lehmällä mahdollista.

Uuskovajepurkalla kertoo farmarin majaja heillä vieralevälle papille sen ilosanoman, että heillä oli lehmä joka kiitti kaksi vasikkaa. — Ja ajatella, pastori, että kolme kaukua takaperin tuli meille myös kaksi vasikkaa yhdellä kertaa. "Samantako lehmällä molemmilla kerroilla?" kysyi pappi onnittelusta. "Ei, herra pastori, sehän ei olisi mahdollistakaan."

## Mutta, hyvä emäntä, virkkoi pastori.

"Ehän Jumalalle ole mitään mahdollista." "Jumalalle kyllä ei saata olla," vastasi emäntä, "vaan lehmällä se on!"

## Niinkuin omaa vaimoaan.

Upseeri oli pitämässä miehistöle ostitelmää aseitten hoidosta. Hän selitti kuinka niitä oli puhdistettava ja pidettävä aina käyttökuolina. Lopuksi hän lausui: "Kiväärinihän teidän on hoidettava niinkuin omaa vaimoaanne. Vähintään kerran päivässä ylt'yleensä hangattava öljyräsiillä."

## Kellon viisarit alkavat lähennellä yhtätoista aamupäivällä.

Pitkäläisten toimittaja harppi toista kerroksesta alas paimonnuuseen katsomaan mitä sensuurilain alaisia kirjoituksia menee sen päivän lehteen. Hän on jo etukäteen, joko itse tehnyt käännökset englanninkielelle tai tarkastanut toimituskirjoitusten käännökset. Uutisosastossa alkaa olla kaikki valmiina. Suurkapunkien päivälehdissä otetut uutiset on "suomennettu" ja laskettu latomoon, jossa neljä latomakoneita hyrrää ja rakuttaa niitä lyijykirjasimiksi. Latomosta uutiset — sekä kaikki muunkin lehteen menevä "tavara" — palautetaan vielä kerran toiseen kerrokseen korehturinkuosioma, joista korehturinkujia etsii niin paljon virheitä kuin hän suinkin voi löytää.

## Lehden vastaava toimittaja kohtaa päättään valmistusvalmiina olevasta artikkelistaan.

sillä seinnällä olevaan kellon ja loikkii uutisosastoon, jossa hän kysyy: "Eikö sähkösanomia ole vielä tullut?" Jotkut toiset toimittajat nimittävät näitä sähkösanomia "ennustusiksi", ja on niillä muitakin enemmän tai vähemmän tarkotustaan vastaavia nimityksiä. Viimeiset sähkösanomat saapuvat Työmiehelle United Press-uutistoimistolta klo 11 tienoissa aamupäivällä. Western Unionin juoksupoika juoksuuttaa ne toimitukseen. Tämä poika siis on se vieras, jota odotetaan toimitukseen suurimmalla jännityksellä joka aamu.

Juoksupoika ryntää sisään kourassaan sähkösanomailuista, joka sisältää mailman viimeiset tapahtumat. Uutistoimittaja kaappaa pitkä saksensa ja leikkaa luskakan poikki useampiin kappaleisiin, jakea ne eri toimittajille

# Kansankirjeitä

## MATKOILTA

Olla päivä päivän, yö yön perään matkoilla, käypi mahdollottomaksi kynän avulla kertoilla edes lyhyestikään matkahavainnoita. Sitte kun viimeksi matkoiltani juttelin on tullut käytyä niin monella paikkakunnalla että ei edes lyhytkään kertoilu niiltä kaikilta voi tulla edes kysymyksenään. Siksi, lyhyesti vain, muutamia pakoita mielenkiintoisimmat seikat tälläerää manittakoon.

Niitä on lehdillämme asiamiehille kaupunki ja teollisuuspaikoissa joissa ei tarvitse kun joku katuväli käydä lehdien musiikita tuutta ottamassa. Mutta "ei ole aikaa", on muita menoja: "elävät kuvat" y. m. saavat paremman huomion.

Kentissä on lehdillämme asiamies yki kymmenen vuotta toiminut, joka voidaan asettaa vastakohtaksi edelläviitannailisille asiamiehille alueen suuruuteen ja saavutuksiin nähden. Maanviljelysalute, käsittäen satoja neilomaleja; asukkaiden enemmistö emmpi vanhoillista ja tämänlaisella seudulla yksi asiamies jolla itsellään suuret kotitöyt joka päivä vaatii aikansa, mutta tämä asiamies käsittää sosialistisen lehdistön merkityksen toimien suten että tilaajamäärä on nousnut Toverille. Kentissä on nähtävänä tulokset tehtävänsä käsitävänä toimitusajan töitä.

New Castle on toimen senlainen paikka jossa on ainakin pidetty huoli lehtiemme levityksestä ja luottaa siihen saapi nytkin. Muistutuksen syytä ei siinä puolella. Mutta osaston toiminta sillä joukolla oli alussa ripeämpää.

Pearson on matkoillani, Astoria lukuunottamatta, ollut kuitenkin ainoa paikka jossa olen tavannut osaston taholta järjestetty lehtienlevitystyön tehoisaksi. Siellä on otettu käytäntöön lehtien levitys asiamiesaluettain ja tulokset ovat sen mukaiset. Koskaan ei ole Pearsonin levitynyt niin paljon lehtiämme kuin nyt, vaikkakin asiamiehinä toimineet ovat kieltämättä tehneet parhaansa. Mutta ennen on ollut toimijana vain yksi ja jos on ollut useampiakin ei levitystä ole tullut järjestettyä kuten nyt. Pearsonissa mieltä koko osastoja lehtiemme levitystyö on naisten käsissä. Miehet raatavat komppanioilla, mutta Pearsonin äidit käsittävät velvollisuutensa kasvatettavanaan olevaa sukupolvea kohtaan. S. o. ponnistelevat voitintensa mukaan, sosialistisen valistustyön tekemiseksi ja työn tulokset on jo tuolla kylällä nähtävissä. Pearson on nousut ensimmäille koko laajan lännen suomalaisista maanviljelysseudista sosialistisessa tietoisuudessa. Sinne menee enemmän Tove-

ria ja Toveritarta kuin yhteenkään muuhun paikkaan asukaslukuunsa katsoen. Usean kymmenen asukkaan käsittävää maanviljelyksellä vain pari perhekkuntaa ilman lehteämme! Se on tulos työstä, järjestelmällisestä toiminnasta, luokkavalistuksen lietsomiseksi raatajajoukkoon ja tuon työn tulokset on luonteltaan pysyviä, sillä meiltä voidaan riistää vielä kaikki muu mutta luokkasivistystämme ei koskaan. Se säilyy myrskytisäkin ken sen on entinty omata ja Pearsonin raatajatoverit kartuttavat tuota haviamatonta pääomaa. Tilaavat ja lukevat omia lehtiään.

Everett on ainakin ollut pieni ja hiljainen paikka suomalaisista puolueemme toimintaan. Mutta Everett on yksi huomattavin paikka siinä suhteessa että siellä on mellastanut ja mellastaa puutarvaroivonien komeuksien mukaan eläinvaistoinen roskaajoukko ampuen, pieksäen, ja autojen perässä laahautaa mitä työläisnäköisiä jotka ovat yrittäneet nostattaa työläistoveritein taisteleviin ihmisarvonsa ja oikeuksiansa puolesta. Everettissä on esiintynyt ja esiint. porvariston vilveys kaikissa niissä roistomaisissa muodoissa mihin vain "sivistyneen" rakkalaisuuden peto voi nousta. Sen viimeisin tukerilmaus oli parhaallaan nähtävissä I.W.W:n haalin raunioitamisessa ja tuon union irtaimiston kadulla potlossa. Tuonlaisten Neronjuhlien seurauksena on nähtävissä työläisjoukkoon siirtymisen pois paikkakunnalta joka samalla merkitsee pikkuporvariston "liikehuoneensa" oven suikemista-Rakit satuttavat myös kin itseään. Pieni on joukko suomalaisia työläisiä jotka tuossa villien tarhassa koettaa pitää sosialismin valon soihutua kansalaistemme keskuudessa yllä. Osa tuostakin pienestä joukosta on vielä sillä asteella että käsittävät sosialistiosaston olevan jotakin muuta kuin työväen valistusta ja luokkataistelua varten, eroten osastosta kun olisi ensikerran koko osaston lloikana pitänyt määssä yksi järjestöomme asettama 25 sentin ylimääräinen vero jäsenkohtaisesti. Kun ajattele että parhaallaan Suomessa olevat eljemme, siskomme, isämme ja äittemme näkää ja vilua kärsien käyvät luokkataisteluun uhrauten kaikkensa, itsensä, henkensä samman astan eteen kuin Everettiaakin s. s. osasto toimii — he eivät pidä henkensä uhrataksaan liian suurena maksuna luokkansa aasian eteen — niin kuinka surullista onkain että on muka luokkataistelijain nimeä vaativia jotka pitävät liian suurena uhratksena kun ensikerran elämässään tulisi suorittaa 25 sentin ylim. verotus. Luokkataistelijajärjestön välttämättömyyden menoihin. Kun ajattele tuota, niin väkistenkin joutuu toteamaan että meiltä puuttuu vielä paljon alkeellisia taituja luokkameidän asia ja järjestöomme tuntemusta.

keiksi, pistetään pitkäjäkäisen toimittajan sekä Jussin omakätinen allekirjotus loppun ja aivan viimeiseksi Jussin notarius publikuksen leima.

Muutama loikkaus vielä ja oikeiksi vannotut uutiset ja käännökset ovat katkajavälillä matkalla postikonttoriin tulisella kiireellä. Siellä postimestari tai hänen apulaisensa tarkastaa ne, jonka jälkeen pitkäjäkäisen toimittaja ilmoittaa toimitukseen telefonilla, että "lehti on all right." Saatuaan tämän ilmoituksen toimittajassa oleva toimittaja kiittää tämän sanoman käsikirjoitustorven läpi paimonnuuseen. Hän ei enään kääntelee eikä liimale sitä, hän vain huutaa sen alas torveen. Se on jokaisena lehdien ilmentymispäivänä se aivan viimeinen sanoma, joka menee alas toimituksesta latomoon.

Painokone alkaa pyörimään ja ensimmäiset lehdet ovat jo matkalla lukijoilleen emenkun kello on lyönyt kaksitoista.

## Työmieheissä on kyllä tapahtunut

niinkin useita kertoja, että postimestari on kieltänyt jonkun kirjoituksen julkaisemisen, jossa tapauksessa se on taittunut jättää pois latomuksen jo olesseensa painokoneessa. Sellaisissa tapauksissa täytyy panna sensuroidun kirjoituksen tilalle jotain muuta latomusta tai ilmoituksia, jos niitä sattuu olemaan. Toverin lukijoille mainittakoon, että viimeinen kirjoitus, jonka Supe-torin postimestari määräsi jättäväksi julkaisematta Työmieheissä, oli se allekirjoittaneen viimeinen kirje länteläisille, jossa käsiteltiin Wisconsinin valtion senaattorivaaleja, miltei aivan poliittisena kysymyksenä.

## Arvid Nelson.

# LÄNTELÄISEN KIRJEITÄ KESKIPIIRISTÄ

## III.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 7, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

"Sotasyklopedia" niminen käsikirja suurta sotaa koskevista kysymyksistä, jonka on julkaisnut presidentti Wilsonin nimittänyt yleinen tiedonantokomitea, sisältää seuraavan ulkomaankielisiä sanomalehtiä koskevan paragrafin:

"Vihollisen kanssa kaupankäyntiä koskevan lain mukaan yliopistomestari panee täytäntöön ne määräykset, jotka velvottavat ulkomaankielisen sanomalehdistön jättämään postivirastoon käännökset kaikista lausunnoistaan, jotka koskevat 'Yhdysvaltain hallitusta tai mitään muuta nykyiseen sotaan osaa ottavaa kansaa, sen menettelytapaa, kansainvälisiä suhteita, sodan käynnä tai tilannetta, tai mitään muuta sitä koskevaa asiaa,' ellei tästä velvollisuudesta ole vapauduttu presidentin antamalla luvalla, joka voidaan permuttaa milloin hyvänsä."

Sinä on lyhykäisyydessään se asetus, jonka alaisina Työmies, Toveri ja Raivaaja nykyään ilmestyvät. Sopii lukea se toistamiseen, että saa täydellisen käsityksen kuinka paljon se sisältää muutamien sanoihin. Sitten sopii ryhtyä miettimään kuinka paljon työtä ja vaivaa sen toteuttaminen käytännössä lisää lehtiemme toimituksissa. Luki- ja tietysti saa siitä parhaan käsityksen, kun hänelle selostetaan, esimerkiksi, kuinka tämä laki sovelletaan käytäntöön Työmie-

hän Työmiehen uutisosastosta. Siellä on yksi hyvä puoli se seikka, että uutiset saapuvat sinne englanninkielisinä, joten toimittajat voivat säilyttää alkuperäiset uutiset sellaisenaan jätettäväksi postivirastoon. Sen-uurimääräys kuitenkin pakottaa uutisten toimittajan kääntämään porvarillisen uutisointiston vaihtamaan uutisen sellaisenaan suomenkielille, jos nimittäin haluaa välttyä kääntämästä uutista ensin suomenkielille ja sitten taas englanninkielelle postivirastoa varten. Uutisiin ei näinollen saada mitenkään sitä luokkataisteluhenkä, jota sosialistisen lehden lukijat kaipaavat uutisissaan, sillä lehtenme eivät ole vielä niin vankalla aineellisella pohjalla, että ne kykenisivät palkkaamaan riittävästi työväenä niin moninkertaisen käännöstyön suorittamiseksi kuin nykyiset olot kaipaavat. Vapaampien olojen valitessa uutistoimittaja voi säilyttää porvarillisenkin uutisointiston välittämään uutiseen luokkataisteluhengen samalla kertaa kun kääntää sen suomenkielille. Samalla kertaa hän voi korjata uutisessa olevat muutkin harhaanjohtavat seikat, jotka ovat niin tavallisia kapitalistien hallussa olevien uutisointistojen välittämässä uutisissa. Jokainen lukija, joka on sattunut näkemään jonkin tapauksen omalla paikkakunnallaan — etenkin jos tapauksella on sattunut olemaan minkäänlaista yhteyttä luokkataisteluun kanssa — ja on sitten lkenut tämänpäiväisen uutisointiston välittämän uutisen sen johdosta, voi vahvistaa ylläolevan lausunnon, että kapitalistiset uutisointistot levittävät uutisia, joiden huomattavin ominaisuus on se, että ne ovat harhaanjohtavia ja valheellisia.

Siirrymme sitten lehden toimi-